Registratienummer: **31928** / 31930

Notitie ter opiniërende bespreking
commissie Maatschappelijke Zaken

Datum vergadering:	9 mei 2023
Agendapunt:	9
Onderwerp:	Breed Maatschappelijk Beleid Sociaal Domein
Portefeuillehouder:	wethouder Maarten Everling

Heesch, 11 april 2023

Inleiding

In januari is het proces gestart om een Breed Maatschappelijk Beleid te formuleren. Het uitgangspunt is een integrale aanpak binnen het sociale domein en waar mogelijk een verbinding met aanpalende domeinen (o.a. omgevingsvisie). Met de ontwikkeling van een integrale toegang in 2020 is hier binnen de uitvoering een eerste stap in gezet. Het is dan ook een logische stap om ook integraal beleid te formuleren. We gaan graag met commissie in dialoog over de aanpak en het proces om te komen tot een Breed Maatschappelijk Beleid en de integratie van de kernambitie positieve gezondheid – veerkracht in dit beleid.

Samenvatting/toelichting

Trends en ontwikkelingen vragen om een integrale aanpak

De druk op het sociale domein neemt de komende jaren toe. Trends als vergrijzing, ontwikkelingen rondom beschermd wonen en vluchtelingen en de toename van eenzaamheid zorgen voor toename van inzet vanuit de gemeente. Ook de ontwikkeling rondom het participatief en integraal oppakken van maatschappelijke opgaven (GALA en de omgevingsvisie bijvoorbeeld) maakt de urgentie groot om een integraal beleidskader te ontwikkelen.

Een integrale aanpak is effectief en efficiënt

Vanuit meerdere invalshoeken en domeinen wordt gewerkt aan een sociale basis voor onze inwoners. Vanuit al die verschillende domeinen hier aan blijven werken is niet effectief. Als we vanuit gezamenlijkheid kijken hoe al deze ontwikkelingen elkaar kunnen versterken, kan er veel meer bereikt worden. Binnen de organisatie en het college bestaat de behoefte aan richtinggevende kaders om dit verder vorm te geven. De kernambitie "we doen het samen" past helemaal in deze beweging.

Veerkracht is de kernambitie van het bestuursprogramma en is mede richtinggevend aan het Brede Maatschappelijk Beleid.

Werken vanuit het gedachtegoed Positieve Gezondheid aan de veerkracht en het vergroten van de kwaliteit van leven van inwoners is een van de drie kernambities binnen het huidige bestuursprogramma. Door deze kernambitie te integreren in het Brede Maatschappelijke beleid geven we richting aan de kernambitie op strategisch, tactisch en uitvoerend niveau. Het gedachtegoed Positieve Gezondheid – veerkracht biedt daarmee een strategisch kader voor beleid en een leidraad in de uitwerking van het uitwerkingsprogramma.

De kernaspecten van Positieve Gezondheid zijn identiek aan de uitgangspunten van het Brede Maatschappelijke Beleid:

- Investeren in de veerkracht van inwoners en op datgene wat hun leven zinvol maakt, individueel en als gemeenschap
- Zoveel mogelijk eigen regie kunnen blijven voeren
- Met inbreng van inwoners tot verbeteringen in hun sociale leefomgeving komen
- Denken vanuit preventie in plaats van focussen op problemen
- Vanuit een integrale aanpak met maatschappelijke partners komen tot een betere en effectieve manier van samenwerking

We integreren de kernambitie 'positieve gezondheid – veerkracht' in het Brede Maatschappelijke Beleid. Met concrete verbindingen naar de gerelateerde beleidsterreinen wordt de opdracht voor de ambtelijke organisatie beter uit te voeren. Deze integratie biedt bovendien de mogelijkheid om concrete doelstellingen te koppelen aan het Brede Maatschappelijke Beleid. Concrete doelstellingen en bijbehorende indicatoren zorgen er ook voor dat we beter jaarlijks de voortgang kunnen monitoren.

Landelijk ontwikkelingen vragen om een integrale aanpak
Vanuit de landelijke politiek wordt in toenemende mate gevraagd om een integrale samenwerking. Recentelijk is het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend en bekrachtigd. Het GALA is de basis voor een samenhangende lokale aanpak voor gezondheid, sport & bewegen en sociale basis. Op basis hiervan is de verbinding binnen het Brede Maatschappelijke Beleid nog duidelijker naar voren gekomen.

De afspraken in het IZA en GALA en straks ook de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd (LHA) zorgen bovendien voor een deel van deze concrete doelstellingen en wettelijke verplichtingen waaraan uitvoering moet worden gegeven. Het nieuwe gezondheidsbeleid (in ontwikkeling) wordt daarmee sterk bepaald door IZA, GALA en LHA. Het integreren van dit gezondheidsbeleid in het Brede Maatschappelijke Beleid is daarmee een efficiënte stap.

Scenario's

Scenario 1: Breed Maatschappelijk Beleid opstellen voor 2023- 2028 met de integratie van de kernambitie Positieve Gezondheid

Voordelen
Een integrale aanpak zorgt voor samenhang en een betere aansluiting bij de leefwereld van inwoners. Er is aandacht voor alle aspecten die invloed hebben op maatschappelijke vraagstukken. Plannen worden effectiever opgepakt. Het integrale karakter van het beleid vraagt om duidelijke prioritering en focus. Er wordt concreet invulling gegeven aan de kernambitie "positieve gezondheid" zowel in beleid als in uitvoering. Het beleid wordt jaarlijks vertaald in een uitvoeringsprogramma met inwoners en maatschappelijke partners. Eigenaarschap en verantwoordelijkheid worden meer verdeeld. Naast gezondheidsbeleid wordt bijvoorbeeld ook de decentralisatie van Beschermd Wonen hierin meegenomen.

Nadelen
Een integrale aanpak vraagt een andere manier van werken van de betrokken medewerkers, maatschappelijke partners en inwoners. Deze gedragsverandering vraagt tijd en inzet en de

bereidheid tot veranderen. Bovendien zullen de resultaten bij een beleid dat is gebaseerd op preventie ook tijd kosten.

Kosten
We gaan er vanuit dat de integrale aanpak opgepakt kan worden binnen de reguliere begroting. De integratie van het gezondheidsbeleid biedt de mogelijkheid om financiën die vrij komen met de SPUK regeling rondom GALA/IZA in te zetten voor het realiseren van doelstellingen. De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis.

Wat het integrale karakter voor invloed zal hebben op de capaciteit is momenteel nog niet in te schatten, maar de verwachting is dat het op de lange termijn zal zorgen voor een efficiëntie in werkzaamheden. Ook is in de nabije toekomst m.n. het participatietraject met inwoners en samenwerkende organisaties belangrijk om goed te faciliteren. Mogelijk dat SPUK middelen of de reserve Sociaal Domein hier ook in kunnen faciliteren.

Scenario 2: Breed Maatschappelijk Beleid formuleren voor de duur van de bestuursperiode 2023-2026 op de verschillende beleidsterreinen en bijbehorende focus per beleidsterrein. We halen hier wel de opdracht op, maar zoeken niet de integraliteit.

Voordelen
Alleen focus op het bijeenbrengen van de beleidsterreinen binnen het Sociaal Domein met verwijzingen naar bestaand beleid en nieuw te ontwikkelen beleid. Dit geeft ook enige richting aan het team om te focussen en te prioriteren en kan mogelijk sneller ingevoerd worden omdat we geen rekening hoeven te houden met het integraal verbinden met andere beleidsterreinen en het participatietraject rondom een uitvoeringsprogramma met inwoners en maatschappelijke partners. Doelstellingen en indicatoren voor sociaal domein worden expliciet gemaakt.
Vraagt geen cultuuromslag.

Nadelen
Geen duidelijke opdracht en monitoring van kernambitie positieve gezondheid- veerkracht.
Geen extra stimulans integraal werken binnen het sociaal domein, ondanks de vele ontwikkelingen in landelijk beleid die hier wel om vragen.

Kosten
Het formuleren en uitvoeren van het beleid kan in de reguliere begroting worden opgepakt, maar er zijn geen nieuwe ontwikkelingen in het participeren met inwoners en maatschappelijke partners

De volgende vragen leggen we ter opiniërende bespreking voor aan uw commissie:

1) Welk scenario heeft uw voorkeur?
    a) Als het gaat over de looptijd van het Breed Maatschappelijk Beleid (De duur van de bestuursperiode of 6 jaar)
    b) Een integrale benadering van het Breed Maatschappelijk Beleid of de focus per beleidsterrein.
2) Zijn er vanuit het thema veerkracht nog andere aandachtspunten de meegewogen moeten worden in het Breed Maatschappelijk Beleid?

Vervolg

In deze opiniërende bespreking gaan we graag in gesprek met de Raad over deze twee scenario's.
10 mei bespreken we het Brede Maatschappelijke Beleid met de Adviesraad Sociaal Domein.
In het najaar bieden we het beleid aan ter vaststelling.

Bijlage De bijlage(n) zijn digitaal beschikbaar.

-
-

Burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Antoine Walraven
waarnemend burgemeester